

Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 12. mai 2025

Sak 2025/306 - Akademiet videreutdanning AS - org.nr. 933 730 921 - klage over vedtak om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret

Frivillighetsregisternemndas medlemmer: Vara for leder Sigurd Høines, og medlemmene Vibeke Wøien Hansen, Renate Kristiansen, Simen Saxebøl og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Akademiet videreutdanning AS (klager) meldte 18. desember 2024 inn registrering i Frivillighetsregisteret.
- (2) Frivillighetsregisteret fattet vedtak 27. desember 2024 om å nekte registrering, med den begrunnelse at selskapet ikke utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet.
- (3) Klager påklaget vedtaket 30. desember 2024. Klager anfører at det fremgår av vedtektene at selskapet er et ideelt og non-profit aksjeselskap. Klager viser også til at det ikke tas ut noe utbytte fra et eventuelt overskudd. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (4) Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 17. februar 2025 til Frivillighetsregisternemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

- (5) Det rettslige grunnlaget er lov 29. juni 2007 nr. 88 om register for frivillig virksomhet (frivillighetsregisterloven).
- (6) Det følger av frivillighetsregisterloven § 3 første ledd at registrering i Frivillighetsregisteret er en rett som tilordnes registreringsenheter som driver frivillig virksomhet, jf. frivillighetsregisterloven § 4.
- (7) Som registreringsenhet regnes blant annet «aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet», jf. frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav d.
- (8) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

Frivillighetsregisternemndas vurdering

- (9) Akademiet videreutdanning AS sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 27. desember 2024 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret.
- (10) Aksjeselskap har i utgangspunktet ikke registreringsrett i Frivillighetsregisteret. I frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav d er det imidlertid gjort unntak for aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet. *Flertallet, bestående av Sigurd Høines, Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana*, er av den oppfatning at ordlyden i bestemmelsen tilsier at aksjeselskap som ikke foretar utdelinger til frivillig virksomhet, ikke har registreringsrett.
- (11) Denne forståelsen underbygges av uttalelser i forarbeidene. Det følger av NOU 2006: 15 side 25 at aktiviteter i regi av aksjeselskap i utgangspunktet anses som fortjenestebaserte, som følge av at gevinst fra aksjeselskap typisk pløyes tilbake til aksjeeierne. Det fremheves på side 37 at «[d]et forhold at selskapet har eiere som kan disponere over overskudd ved tilbakeføring til seg selv, gjør at selskapene i utgangspunktet ikke bør kunne gjøres til en registreringsenhet». Forarbeidene åpner imidlertid for at visse aksjeselskaper bør kunne registrere seg i Frivillighetsregisteret. Det fremgår av NOU 2006: 15 side 25-26 at:
- «Det skyldes at en del frivillige virksomhet[er] organisert som foreninger og stiftelser driver deler av sine aktiviteter gjennom aksjeselskaper, som for eksempel kan organisere sykehjem, drive med cafevirksomhet, trykking av brosjyrer og bøker, salg av tjenester mv. Poenget med en slik organisering vil ofte være at den skal (bidra til å) finansiere eller realisere den frivillige virksomheten. Det er vanskelig å finne gode argumenter mot at slike selskaper – der det ikke skjer noen utdeling til private eiere i ordinær form, men hvor utdelte midler pløyes videre inn i frivillig virksomhet og brukes til å fremme ideelle formål – skal kunne registreres i frivillighetsregisteret.»
- (12) Departementet slutter seg til arbeidsgruppens vurderinger om at det er et visst behov for at aksjeselskap kan få status som registreringsenheter, men fremhever at forutsetningen er at eventuelle utdelinger bare går til den frivillige virksomheten, jf. Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) side 56.
- (13) At aksjeselskap må praktisere utdeling til frivillig virksomhet for å kunne regnes som en registreringsenhet med registreringsrett i Frivillighetsregisteret, underbygges også av sammenhengen i regelverket. Dersom lovgiver hadde ønsket at aksjeselskap som ikke foretar utdelinger skulle regnes som registreringsenhet, ville det fremgått av ordlyden på tilsvarende måte som for alminnelige stiftelser, jf. frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav b.
- (14) Flertallet har på bakgrunn av ordlyden, forarbeidene og systembetraktninger kommet til at aksjeselskap som ikke foretar utdelinger til frivillig virksomhet, ikke har registreringsrett i Frivillighetsregisteret. Nemnda har lagt til grunn en slik tolkning i flere avgjørelser, se blant annet Frivillighetsregisternemndas vedtak i sak 2023/1224 og sak 2023/1123.
- (15) Det følger av NOU 2006: 15 side 37 at det i vurderingen av om aksjeselskap utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet må tas utgangspunkt i selskapets vedtekter. Hvis det ikke er tatt inn vedtektsbestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved

oppløsning, må aksjeselskapet sannsynliggjøre på annen måte at det ikke foretar utdelinger til annet enn frivillig virksomhet.

- (16) Det følger av klagers vedtekter punkt 2 at selskapets formål er å være «arbeidslivets samarbeidspartner innenfor videreutdanning. Selskapet skal levere videreutdanning, kompetanseutvikling, læring, kurs og studier». I henhold til klagers vedtekter punkt 1 skal selskapet driftes som et ideelt, non-profit selskap.
- (17) Av klagers vedtekter punkt 2 fremgår det at ved oppløsning eller nedleggelse tilfaller et eventuelt overskudd eller formue Akademiet Utdanning Norge AS. Utover dette inneholder ikke vedtektene noen bestemmelse som regulerer hvordan et eventuelt overskudd i selskapet skal anvendes.
- (18) Selv om selskapet er et non-profit, ideelt aksjeselskap, er det krav om at selskapet faktisk foretar utdelinger til frivillig virksomhet, jf. frivillighetsregisterloven § 4 bokstav d. Det er ikke inntatt en vedtektsbestemmelse i klagers vedtekter som fastsetter at selskapet skal foreta utdelinger til frivillig virksomhet, og nemnda har ikke mottatt annen dokumentasjon som sannsynliggjør at selskapet praktiserer slik utdeling til frivillig virksomhet.
- (19) Flertallet har etter dette kommet til at klager ikke er en registreringsenhet etter frivillighetsregisterloven § 4. Klager oppfylder derfor ikke vilkårene for registrering i Frivillighetsregisteret, jf. frivillighetsregisterloven § 3 første ledd.
- (20) *Mindretallet, bestående av Simen Saxebøl og Vibeke Wøien Hansen*, har kommet til samme resultat som flertallet, men med en annen begrunnelse.
- (21) Mindretallet mener at ordlyden i frivillighetsregisterloven § 4 bokstav d, «aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet», må tolkes i lys av forarbeidene, slik et mindretall har vist til i tidligere saker som for eksempel sak 2023/1224.
- (22) I NOU 2006: 15 side 37 står følgende:

«I praksis er det imidlertid en del aksjeselskap som typisk er opprettet av en forening/forbund/stiftelse, som bør kunne være registreringsenhet i frivillighetsregisteret, jf. foran, og som har til formål å nettopp å finansiere eller realisere den ideelle, frivillige virksomhet.»

- (23) Videre står det at:

«Arbeidsgruppen velger på denne bakgrunn å la det avgjørende kriterium for at et aksjeselskap skal kunne få registrere seg være det samme som for alminnelige utdelingsstiftelser og næringsdrivende stiftelser, jf. pkt. 3.6.4.3: Om enheten - i dette tilfellet aksjeselskapet – utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet. jf. utkastet § 4 første ledd bokstav d. Aksjeselskap som foretar utdelinger til enkeltpersoner omfattes dermed ikke av unntaket. Det gjør heller ikke aksjeselskap som foretar utdeling til andre selskaper og annen fortjenestebasert virksomhet. Om vilkårene for unntaket foran er oppfylt i det konkrete tilfellet vil måtte bedømmes konkret av registerføreren. Det må tas utgangspunkt i aksjeselskapets vedtekter. Dersom det er tatt inn vedtektsbestemmelser som foran nevnt, vil det utgjøre en sterk indikasjon på at vilkåret for unntaket er oppfylt. Hvis det ikke er inntatt slik vedtektsbestemmelse, må

aksjeselskapet sannsynliggjøre på annen måte at det ikke foretar utdelinger til annet enn frivillig virksomhet.»

- (24) Mindretallet oppfatter dette som at arbeidsgruppen mener det avgjørende kriterium er at det ikke foretas utdelinger til annet enn frivillig virksomhet. Videre står det i Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) side 56 at «[f]øresetnaden er at eventuelle utdelingar berre går til den frivillige verksemda, jf. forslaget § 4 første ledd bokstav d.»
- (25) Mindretallet mener at formuleringen «eventuelle utdelingar» indikerer at formålet med frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav d er å avgrense registreringsretten mot aksjeselskap som foretar utdelinger til annet enn frivillig virksomhet, og ikke å avgrense mot aksjeselskap som er etablert for å realisere formålet i en frivillig virksomhet, ref. formuleringen i NOU 2006: 15. Det kan etter mindretallets oppfatning altså ikke stilles et absolutt krav om at aksjeselskap må praktisere utdeling til frivillig virksomhet for å falle innenfor frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav d, så lenge verdiene som skapes i selskapet forblir i selskapet, og ikke deles ut til annet enn frivillig virksomhet.
- (26) Klager skal i henhold til egne vedtekter punkt 1 tredje ledd «driftes som et ideelt (non-profit) selskap». Det følger av klagers vedtekter punkt 2 at selskapets formue skal tilfalle Akademiet Utdanning Norge AS ved oppløsning. Ut fra innsendt dokumentasjon er det uklart om Akademiet Utdanning Norge AS er en frivillig og ikke-fortjenestebasert organisasjon. Det kan derfor ikke utelukkes at klager vil kunne foreta utdelinger til annet enn frivillig virksomhet ved fordeling av et eventuelt overskudd i selskapet.
- (27) Mindretallet har etter dette kommet til at klager ikke er en registreringsenhet etter frivillighetsregisterloven § 4. Klager oppfyller derfor ikke vilkårene for registrering i Frivillighetsregisteret, jf. frivillighetsregisterloven § 3 første ledd.

Konklusjon

- (28) Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur